

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/127/2024
Identifikačné číslo spisu:	6121380757
Dátum vydania rozhodnutia:	25.03.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6121380757.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanému M. Š., narodenému XX. I. XXXX, Y, U. XXX/XX, zastúpenému advokátom JUDr. Martinom Fabiánom, Košice, Štúrova 20, o zaplatenie 1.560,11 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. KE2-41Csp/222/2021, pôvodne Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 41Csp/222/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 7. decembra 2023 sp. zn. 5CoCsp/107/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej „súd prvej inštancie“, „okresný súd“) rozsudkom č. k. 41Csp/222/2021-258 zo 7. októbra 2022 zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 1.560,11 eura s úrokom z omeškania vo výške 8% ročne od 13. 10. 2020 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

1.1. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému peňažného plnenia v súvislosti s nesplateným úverom, ktorý žalovanému poskytol predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., keď žalobca svoju aktívnu vecnú legitimáciu odvodzoval od zmluvy o postúpení pohľadávok. Véc právne posúdil podľa § 708, § 497 Obchodného zákonníka, § 1, § 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., § 52 ods. 1 a 2 veta prvá, ods. 3 a ods. 4, § 53 ods. 9, § 565, § 524 ods. 1 a 2, § 525 ods. 2 OZ, § 92 ods. 8 zákona o bankách konštatujúc, že žalovaný nenamieta uzavretie zmluvy o osobnom účte zo dňa 15. 6. 2012 medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom, predmetom ktorej okrem iných produktov bolo v zmysle čl. 1 bod 3 povolené prečerpanie k účtu a nahradenie zmluvy, predmetom ktorej bolo poskytnutie kontokorentného úveru alebo povoleného prečerpania k účtu. Súd sa vysporiadal s námietkou žalovaného, ktorý mal za to, že zmluva o osobnom účte nespĺňa zákonom požadované náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. argumentačne v

bode 44. rozsudku so záverom, že táto námietka nie je dôvodná. Nestotožnil sa ani s názorom žalovaného o tom, že uplatnený nárok je premlčaný za skutkového ustálenia, že pokiaľ v súvislosti s odstúpením od zmluvy, ktoré bolo doručené dňa 6. 7. 2019, lehota na plnenie žalovanému uplynula dňa 15. 7. 2019, potom nástupca žalobcu si mohol pohľadávku prvýkrát uplatniť na súde dňa 16. 7. 2019 a premlčacia doba by uplynula najskôr dňa 16. 7. 2022. Alternatívne pokiaľ by sa počítalo plynutie premlčacej doby od výpovede zmluvy o povolení prečerpaní, t.j. od 30. 11. 2018, premlčacia doba by uplynula najskôr dňa 30. 11. 2021. Žaloba bola podaná na súde 25. 8. 2021, a preto uplatnená pohľadávka z povoleného prečerpania na účte žalovaného nie je premlčaná. Nestotožnil sa ani s namietaním žalovaného, že neboli splnené podmienky k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 30. 11. 2018, pretože v zhode s názorom žalobcu mal za to, že na predmetný vzťah nie je možné aplikovať § 565 OZ, pretože v danom prípade nebolo dojednané plnenie v splátkach, ale bol dojednaný pevný termín konečnej splatnosti úveru a v zmysle zmluvy o kontokorentnom úvere žalovaný nebol povinný uhrádzať žiadnu pravidelnú splátku, teda nebolo dohodnuté plnenie v splátkach. Taktiež podľa názoru súdu žalobca nebol povinný dodržať namietané ust. § 53 ods. 9 OZ, nakoľko právo podľa § 565 OZ nebolo možné uplatniť.

1.2. Vo vzťahu k namietanému nedostatku aktívnej vecnej legitímácie poukázal súd na to, že ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách stanovuje podmienky, ktoré musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky, ak má dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky banky voči jej klientovi na tretiu osobu, ktorá nie je bankou, keď v okolnostiach daného prípadu žalobca je touto treťou osobou. Súd mal za to, že predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s. dodržala všetky podmienky stanovené v § 92 ods. 8 zákona o bankách, t.j. žalovaný bol v omeškaní so splnením svojho peňažného záväzku nepretržite dlhšie ako 90 dní. Ďalej bolo preukázané, že žalovaný bol opakovane vyzývaný na úhradu a výzvou zo dňa 4. 5. 2020 bol osobitne upozornený na možnosť postúpenia pohľadávky tretej osobe, ktoré tvrdenie žalobca preukázal výzvou zo dňa 4. 5. 2020 a podacím hárkom zo dňa 6. 5. 2020 preukazujúcim jej odoslanie žalovanému. Tvrdenie žalovaného, že až do vydania platobného rozkazu nemal vedomosť o výzve pred postúpením pohľadávky, súd považoval za nedôvodné a nepreukázané, nakoľko žalobca nepochybne preukázal odoslanie výzvy obsahujúcej okrem iného upozornenie žalovanému na možnosť postúpenia pohľadávky tretej osobe zo dňa 4. 5. 2020 a odoslanie tejto výzvy dňa 6. 5. 2022 žalovanému. V kontexte uvedeného súd poukázal na čl. 10.3 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú súčasťou zmluvy o osobnom účte, podľa ktorého pri doručovaní písomnosti v poštovom styku sa zásielka považuje za doručení v tuzemsku 3. deň po jej odoslaní, a to aj vtedy, ak sa adresát o tejto skutočnosti nedozvie alebo sa zásielka vráti ako nedoručená; je irelevantné, či listiny (výzvy) žalovaný aj skutočne prevzal (§ 45 ods. 1 OZ prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde). Z tohto dôvodu považoval súd výzvu zo dňa 4. 5. 2020 za doručení žalovanému. Mal preto za to, že žalobca je v spore aktívne legitimovaný, pretože došlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky bez súhlasu žalovaného na tretiu osobu, ktorá bankou nie je. Predmetom sporu je dlh žalovaného z titulu povoleného prečerpania a keďže žalobca tvrdil a preukázal, že žalovaný titulom povoleného prečerpania dlhuje žalobcovi na istine sumu 1.560,11 eur a opak preukázaný nebol, súd žalobu považoval v tejto časti za dôvodnú a žalovaného k úhrade tejto sumy zaviazal voči žalobcovi. Súčasne ho zaviazal tiež na uplatnené úroky z omeškania odkazujúc na § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka a § 517 ods. 2 OZ a tiež § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb., pretože žalovaný je s úhradou dlžnej sumy v omeškaní. Výrok o trovách konania odôvodnil podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 CSP, keď žalobcovi priznal ako plne úspešnej strane sporu náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 5CoCsp/107/2022-322 zo 7. decembra 2023 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal proti žalobcovi náhradu trov celého konania v plnom rozsahu.

2.1. V konaní mal súd za preukázané, že Slovenská sporiteľňa, a.s. výzvou zo dňa 4. 5. 2020 vyzvala žalovaného k úhrade pohľadávky z nepovoleného prečerpania na účte FO, ďalej, že výška splatnej a nezaplatenej pohľadávky k tomuto dátumu predstavovala sumu 1.684,83 eura s tým, že banka súčasne žalovaného upozornila, že ak dlžnú sumu neuhradí, je oprávnená postúpiť pohľadávku tretej osobe. Súčasne mal súd za preukázané, že predmetná výzva zo 4. 5. 2020 bola žalovanému odoslaná dňa 6. 5. 2020, čo malo vyplývať z podacieho hárku (porovnaj bod 22. napadnutého rozsudku). Súdom zistený skutkový stav, súčasne nikým nespochybňovaný, ale podľa názoru

odvolacieho súdu nepostačoval pre následný právny záver súdu o tom, že bol dodržaný postup podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, pretože v prejednávanom prípade za daných skutkových okolností nedošlo k naplneniu tzv. teórie dôjdenia podľa § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pokiaľ ide konkrétne o doručovanie výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách.

2.2. Režim doručovania hmotnoprávných úkonov vyplýva z § 45 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého zákonného ustanovenia prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď k nej dôjde. V danom prípade sa jedná o tzv. teóriu dôjdenia. Písomná výzva v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách jednoznačne predstavuje jednostranný hmotnoprávny úkon, ktorého naplnenie - splnenie závisí od toho, či tento prejav vôle sa dostal do dispozičnej sféry adresáta, t. j. dlžníka, a teda, či voči osobe, ktorej bol určený, súčasne pôsobí. Z vyššie uvedeného možno vyvodiť, že pre naplnenie teórie dôjdenia síce na strane jednej postačuje reálna možnosť adresáta oboznámiť sa s prejavom vôle (nevyžaduje sa skutočné doručenie a prevzatie písomnosti zachytávajúcej právny úkon), avšak na strane druhej iba tvrdenie o tom, že predmetný hmotnoprávny úkon bol odoslaný na poštovú prepravu, hoci aj preukázané (predložením podacieho hárku), podmienku dôjdenia nenapĺňa. Na správnosti uvedeného záveru nemení nič ani dojednanie článku 10.3 Všeobecných obchodných podmienok, na ktoré poukázal súčasne tiež súd prvej inštancie, podľa ktorého pri doručovaní písomností v poštovom styku sa zásielka považuje za doručenie v tuzemsku tretí deň po jej odoslaní, a to aj vtedy, ak sa adresát o tejto skutočnosti nedozvie, alebo sa zásielka vráti ako nedoručená, pretože predmetný článok 10.3 Všeobecných obchodných podmienok teóriu dôjdenia nenapĺňa. Predmetné ustanovenie VOP totiž spája možnosť adresáta objektívne sa oboznámiť s hmotnoprávnym úkonom iba s okolnosťou odoslania zásielky, ktorá je bez výpovednej hodnoty k zhodnoteniu, či zásielka došla do sféry vplyvu príjemcu ako okolnosti relevantnej pre naplnenie § 45 ods. 1 OZ. Aj keď úprava VOP hovorí v tomto prípade o splnení podmienky doručenia, vo svojej podstate obchádza § 45 ods. 1 OZ, a preto naň odvolací súd nemohol prihliadnuť a z nej vychádzať tak, ako to nesprávne učinil pri zhodnotení naplnenia teórie dôjdenia súd prvej inštancie. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd uzatvára, že napriek existencii výzvy pred postúpením pohľadávky dátumovanej dňa 4. 5. 2020 a existencii podacieho hárku zo dňa 6. 5. 2020, žalobca nepreukázal, že písomnosť zo 4. 5. 2020 (výzva podľa zákona o bankách) zároveň dlžníkovi doručil (v zmysle tzv. teórie dôjdenia), pretože žalobca v konaní nepreukázal, aby sa predmetná výzva dostala do dispozičnej sféry žalovaného, a teda, že adresát mal reálnu možnosť s daným prejavom vôle sa oboznámiť súčasne bez ohľadu na to, či sa adresát s daným prejavom vôle skutočne aj oboznámil. Potom neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt a išlo teda o postúpenie v rozpore so zákonom. Postúpenie pohľadávky (pohľadávok) predstavuje neplatný právny úkon podľa § 39 OZ, na ktorý musí súd prihliadať z úradnej povinnosti. Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadne ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú a jej neplatnosť nie je možné zhojiť (NS SR sp.zn. 1Obdo/92/2018). Ide o neplatný právny úkon s následkom, že nie je daná aktívna legitimácia postupníka - žalobcu na uplatnenie predmetnej bankovej pohľadávky vyplývajúcej z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy súdnou cestou.

2.3. Súd prvej inštancie, pokiaľ vyhovel predmetnej žalobe, vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože dospel k nesprávnemu záveru o tom, že žalobca je v konaní aktívne vecne legitimovaný. Nedostatok aktívnej legitimácie žalobcu znamená nedôvodnosť žaloby, na základe čoho možno konštatovať, že v rámci odvolacieho prieskumu napadnutého rozsudku neboli splnené podmienky ani na potvrdenie napadnutého rozsudku a ani na jeho zrušenie, preto odvolací súd napadnutý rozsudok v spojení s opravným uznesením zmenil tak, že žalobu zamietol (§ 388 CSP). Zmena napadnutého rozsudku si vyžadovala zo strany odvolacieho súdu postup podľa § 396 ods. 2 CSP. Na základe uvedeného odvolací súd v súlade s § 255 ods. 1 CSP zohľadniac výsledok celého konania, tak konania vedeného na súde prvej inštancie, ako aj na odvolacom súde, konštatoval plný úspech žalovaného vo vzťahu k žalobcovi, na základe čoho žalovanému priznal proti žalobcovi náhradu trov celého konania v plnom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) v celom rozsahu dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Dovolací dôvod uplatnený podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobca nastolil k vyriešeniu právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu;

konkrétne v otázke, či doručovanie výzvy veriteľa do dispozičnej sféry spotrebiteľa preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručovania do dispozičnej sféry. Poukázal na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 5Cdo/129/2010 z 28. januára 2011, sp. zn. 1ObdoV/63/2005 z 30. apríla 2007 a judikované rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod R 4/2021, ktorého právna veta znie: „Ustanoveniu § 53 ods. 1 OZ neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa.“ Argumentoval aj uznesením sp. zn. 4Cdo/90/2023 z 29. novembra 2023, ktoré na dané rozhodnutia v podstatnom odkázal, na základe čoho uzavrel, že ide o ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (čl. 2 ods. 2 CSP). Uviedol, že všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručenú je to, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť a pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručenú najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t. j. len, čo sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície.

3.2. Vada zmätočnosti v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP podľa dovolateľa spočívala v tom, že odvolací súd odôvodnil svoj potvrdzujúci rozsudok zmätočne, nepredvídateľne a nepreskúmateľne, čo žiadnym spôsobom neprispieva k zachovaniu princípu právnej istoty. Uviedol, že nerozumie dôvodom, pre ktoré odvolací súd neuznal poštový podací hárok (v kombinácii so zmluvnými stranami dohodnutou fikciou doručenia zásielok) ako relevantný dôkaz o tom, že právny predchodca žalobcu žalovanej doručoval písomnosť. Odvolací súd bez reálneho odôvodnenia neakceptoval poštový podací hárok ako dôkaz o doručení písomnosti do dispozičnej sféry žalovanej a zároveň neuviedol dôvody, pre ktoré tento dôkaz vyhodnotil spôsobom, že žalobca doručenie do dispozičnej sféry nepreukázal.

4. Žalovaný sa k podanému dovolaniu vyjadril písomne, navrhol ho ako nedôvodné zamietnuť, stotožniac sa s vecne správnym rozhodnutím dovolacieho súdu, uplatniac si náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu dovolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu dovolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia dovolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Žalobca prípustnosť dovolania v danej veci vyvodzoval (aj) z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu dovolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ v týchto súvislostiach namietal, že odvolací súd odôvodnil svoj potvrdzujúci rozsudok zmätočne, čo žiadnym spôsobom neprispieva k princípu právnej istoty. Ide o nepredvídateľné a nepreskúmateľné rozhodnutie, ktoré len zdanlivo poskytuje odpoveď na základnú otázku konania ohľadom preukázania doručovania do dispozičnej sféry adresáta prostredníctvom podacieho hárku, resp. doručovania ako takého.

8. V prvom rade treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade

skutočne došlo (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/41/2017, sp. zn. 3Cdo/214/2017, sp. zn. 8Cdo/5/2017, sp. zn. 8Cdo/73/2017, sp. zn. 9Cdo/213/2021). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k nim tvrdenej vade zmätočnosti, pričom takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu (resp. účastníka konania), právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 z 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať v dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislosti ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávanych prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

10.1. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vétrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

11. V súvislosti s námietkou dovolateľa o nedostatočnom odôvodnení a nepresvedčivosti odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP je vo všeobecnosti možné považovať to, že odvolací súd rozhodnutie neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, avšak v tomto prípade tomu tak nie je. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje jasné vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých založil svoje rozhodnutie. Odvolací súd sa dostatočne a logicky vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a s odvolacími námietkami. Konajúce súdy zaoberajúc sa aktívnou vecnou legitímáciou žalobcu skúmali a následne dôsledne odôvodnili, či boli dodržané podmienky postúpenia bankovej pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách keď odvolací súd dospel k záveru, že tieto podmienky

splnené neboli. Odvolací súd argumentoval, že napriek existencii výzvy pred postúpením pohľadávky dátumovanej dňa 4. 5. 2020 a existencii podacieho hárku zo dňa 6. 5. 2020, žalobca nepreukázal, že písomnosť zo 4. 5. 2020 (výzva podľa zákona o bankách) zároveň dlžníkovi doručil (v zmysle tzv. teórie dôjdenia), pretože žalobca v konaní nepreukázal, aby sa predmetná výzva dostala do dispozičnej sféry žalovaného, a teda, že adresát mal reálnu možnosť s daným prejavom vôle sa oboznámiť súčasne bez ohľadu na to, či sa adresát s daným prejavom vôle skutočne aj oboznámil. Svoje rozhodnutie založil na zrozumiteľnej argumentácii, že Zmluva o postúpení pohľadávky je podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. neplatná pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ), nestačilo v spore preukázať podanie zásielky na pošte, ale aj to, že pošta zabezpečila dôjdenie zásielky do dispozičnej sféry adresáta, čím mu bola vytvorená objektívna možnosť oboznámiť sa s ňou, s jej obsahom.

12. Z obsahu dovolania je celkom zrejmé, že žalobca sa svojou argumentáciou existencie vady zmätočnosti snaží spochybniť aj právne posúdenie sporu odvolacím súdom (rovnaké námietky uvádza aj pri nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom podľa § 421 ods. 1 CSP), ktorá však aj v prípade jej opodstatnenosti by mala za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (k tomu pozri aj R 24/2017, 9Cdo/248/2021, 9Cdo/265/2021).

13. Dovolateľ vyvodil prípustnosť dovolania v danej veci aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania, (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania).

14. Relevanciu podľa § 421 ods. 1 CSP má právna otázka (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 432 ods. 1 CSP), a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípadu) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, sudy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

15. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolateľ povinný konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Žalobca v dovolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke, či „či doručenie výzvy veriteľa do dispozičnej sféry spotrebiteľa preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručovania do dispozičnej sféry“. Z obsahu dovolania možno ustáliť to, že žalobca sa nestotožňuje s právnymi závermi súdov nižších inštancií ohľadne preukázania doručenia výzvy na plnenie žalovanému, nakoľko v dovolaní tvrdí, že doručenie výzvy preukázal poštovým podacím hárkom, z čoho možno vyvodiť jej nesúhlas s právnym záverom odvolacieho súdu, že podací hárk nepreukazuje doručenie výzvy, teda nepreukazuje skutočnosť, že sa výzva dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Podľa názoru žalobcu sa mal odvolací súd odkloniť od právnych záverov vyslovených v rozhodnutiach dovolacieho súdu R 4/2021, 5Cdo/129/2010, 1ObdoV/63/2005, 5Obdo/2/2017 a rozhodnutia ústavného súdu I. ÚS 174/09.

16. Rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 4/2021 bolo pôvodne najvyšším súdom vydané v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5Cdo/36/2020; ide o rozhodnutie, z ktorého záverov vychádzali nižšie sudy pri posúdení otázky účinkov doručenia výzvy na plnenie. V tomto rozhodnutí dovolací súd konštatoval, že jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky banky na iný subjekt v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. je okrem písomnej výzvy banky aj omeškanie klienta trvajúce nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní, čo i len s časťou dlhu, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne, inak je postúpenie pohľadávky postihnuté absolútnou neplatnosťou právneho úkonu v zmysle § 39 OZ pre rozpor so zákonom. V otázke doručovania výziev pri zosplatnení úveru dovolací súd zaujal jednoznačný názor, že „konceptia Občianskeho zákonníka je postavená na

dispozitívnosti väčšiny jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 OZ si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 OZ vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchylnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nebanlivosti, (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.“ Za podstatné považoval, aby adresát mal možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle odosielateľa, teda aby sa tento prejav vôle dostal do jeho dispozičnej sféry, pričom povinnosťou odosielateľa je preukázať doručenie prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta, (teda nie je nutné preukazovať doručenie priamo do vlastných rúk adresáta). Preukázanie takto definovaného účinného doručenia však nie je možné zamieňať s preukázaním odoslania prejavu vôle. Práve z tejto názorovej línie vychádzal aj odvolací súd vo svojom rozhodnutí, správne ich interpretoval a aplikoval na prejednávánú vec; tieto závery dovolacieho súdu sú v priamom protiklade s tvrdeniami žalobcu v dovolaní.

17. Rovnako ani v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/129/2010, 1ObdoV/63/2005, dovolací súd nevyslovil také právne posúdenie vecí, ktoré by mohlo akokoľvek spochybniť právne závery vyslovené odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí. Dovolací súd sa v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/129/2010 zaoberal otázkou účinného doručenia vyhlásenia o zabezpečení bytovej náhrady nájomcovi a v tejto súvislosti konštatoval potrebu objektívnej možnosti nájomcu sa s týmto vyhlásením oboznámiť, avšak bez nutnosti túto objektívnu možnosť aj skutočne využiť. Predmetom rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1ObdoV/63/2005 bola zase otázka, či pri doručovaní pozvánky na valné zhromaždenie boli dodržané podmienky § 129 ods. 1 Obchodného zákonníka a rovnako aj podmienky upravené v spoločenskej zmluve. Čo sa týka rozhodnutí sp. zn. 5Obdo/2/2017 a I. ÚS 174/09, v nich bola riešená otázka odoslania podania, a nie jeho doručenia, preto odkaz dovolateľa na uvedené rozhodnutia je bez právnej relevancie z hľadiska ňou tvrdného odklonu.

18. Dovolací súd záverom opakovane uvádza, že dovolateľ je zo zákona povinný nielen uviesť právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne (a vyložiť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia), ale tiež konfrontovať túto nesprávnosť s doterajšou rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu, lebo tomu patrí úloha zjednocovať rozhodovaciu prax súdov v civilnom konaní. Podľa toho je dovolateľ povinný vymedziť, v čom vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania a pokiaľ dovolateľ uplatňuje dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, mal by v dovolaní uviesť, ktorý z predpokladov vymedzených v tomto ustanovení je naplnený a prečo. Dovolateľ je povinný jasne a zrozumiteľne vymedziť relevantnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a uviesť, v čom sa odvolací súd odchyľil od tejto relevantnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V prejednávanej veci však žalobca takto nepostupoval a odlišnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej by sa mal odvolací súd odchyliť, nevymedzil. Rozhodnutia dovolacieho súdu, o ktoré žalobkyňa opiera dôvodnosť dovolania, žiadnym spôsobom nenapĺňajú definičné znaky podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pretože v nich dovolací súd nevyslovil také právne závery, od ktorých by sa v prejednávanej veci odvolací súd odchyľil. Dovolací dôvod uplatňovaný podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP preto nie je prípustný, pretože neexistuje dovolateľom tvrdený rozpor záverov odvolacieho súdu s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

Dovolací súd opakovane uvádza, že žalobkyňa v dovolaní namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke, či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ. Súd nižšej inštancie však boli názoru, že doručenie výzvy - oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, príp. inej výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách nemali za preukázané.

19. Dovolací súd ešte v súvislosti s možnými úvahami o existencii tzv. ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (R 71/2018) upriamuje pozornosť na skutočnosť, že v skutkovo a právne obdobných veciach sa predmetnou otázkou dovolací súd zaoberal v celom súhrne vzájomne na seba nadväzujúcich rozhodnutiach: sp. zn. 5Cdo/133/2023, 1Cdo/68/2023, 3Cdo/39/2023, 2Cdo/182/2022, 9Cdo/295/2021, 7Cdo/70/2023, 4Cdo/186/2024, v dôsledku čoho je možné v nich vyslovené právne názory považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Vec prejednávajúci senát sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi vyslovenými v týchto rozhodnutiach a v okolnostiach posudzovanej veci na ne v celosti poukazuje. Na margo dovolateľom preferovaného uznesenia z 29. novembra 2023 sp. zn. 4Cdo/90/2023, podľa ktorého „právny názor odvolacieho súdu, že žalobkyňa nepreukázala, že predmetné výzvy žalovanému doručila, keď neakceptoval podacie hárky o ich podaní na poštovú prepravu na adresu žalovaného, ktorými žalobkyňa doručovanie výziev preukazovala, nie je správny“ dovolací súd, teraz už v kontexte vyššie menovanej recentnej judikatúry najvyššieho súdu uvádza, že povinnosť predložiť vec veľkému senátu (§ 48 CSP) nevzniká, ak senát, nasledujúc ustálenú rozhodovaciu činnosť dovolacieho súdu sa dostáva do rozporu s iným, ojedinele vysloveným právnym názorom. Z citovaných rozhodnutí najvyššieho súdu (5Cdo/133/2023, 1Cdo/68/2023, 3Cdo/39/2023, 2Cdo/182/2022, 9Cdo/295/2021, 7Cdo/70/2023, 4Cdo/186/2024) vo vzťahu k preskúmvanej veci vyplýva, že otázkami nastolenými dovolateľom v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 432 ods. 1 CSP sa dovolací súd zaoberal a zaujal k nim jednotné stanovisko (rozhodovacia prax dovolacieho súdu už viacej nie je rozdielna). Vec prejednávajúci senát najvyššieho súdu tak zdieľa názor súladný s absolútne väčšinovým názorom praxe dovolacieho súdu, že predloženie samotného podacieho hárku samo o sebe ešte nedokazuje, že došlo k dôjdeniu zásielky - výzvy a oznámenia aj do dispozičnej sféry žalovaného na adresu uvedenú v zmluve o úvere, t. j. nepreukazuje, aký bol osud zásielky po jej odovzdaní na pošte. Aj keď na doručovanie zásielky prostredníctvom poštového doručovateľa nemá odosielateľ vplyv a dosah, ustanovenie § 45 ods. 1 OZ jednoznačne vyžaduje, aby prejav vôle došiel adresátovi - neprítomnej osobe. Nestačí teda v spore preukázať podanie zásielky na pošte, ale aj to, že pošta zabezpečila dôjdenie zásielky do dispozičnej sféry žalovaného ako adresáta, čím mu bola vytvorená objektívna možnosť oboznámiť sa s ňou a s jej obsahom.

20. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

21. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, žalovanému ako úspešnej strane priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.